

איני טבור שנתחרט על מלחמת כרתים\*.

וינספון צ'רצ'יל, 1941.

מלאה שנה מאז המערכה על כרתים. כיום נקל להבחין את ערכה, ערך אותו קרב אשר עצר בשעתו את נסיונות חדירתם של הגרמנים לעבר המזרח התיכון. אך היה זה גם המבחן הראשון לעמידת מגינים בפני מלישה שנערכה כולה מן האויר. והנה, הנסיון הוכיח, כי מתוך חבטת התנאים הדרושים, מתן חמיכה מן האויר ואירגון האוכלוסיה להתגוננות בפני פולשים, ניתן לעמוד בהצלחה גם בפני התקפה המצוידת בכל להטי התכניקה והארגון הגרמניים. מן הראוי הוא, במלאת שנה לעמידת הגבורה של מגיני כרתים, לעמוד על כמה ממעשי אומץ-הלב והיוזמה במלחמה זו בגד חיל מוסט.

## לוחמים למופת\*

גילויי-הגבורה בכרתים לא ישכחו לעד. כהוקרה על אומץ לבם של שני בני ניר זילנד, העניק להם המלך את צלב-יוקטוריה. ואלה הם: הקצין אפהם והסרג'נט הלם. הקצין אפהם פיקד על מחלקה קדמית בהתקפה על מלמה, ב-22 במאי, והתקדם תוך קרב למעלה מ-3000 ירד, ללא טיוע של כלי-נשק אחרים, נגד הגנה בעומק שאורגנה כהלכה. מחלקתו הרסה עמדות רבות של האויב, אולם בשלשה מקרים נאלצו הכתות להעצר. במקרה הראשון התקדם הוא, מזוין באקדוח אבטומטי וברימונים, תחת אש רצופה של קן מכונות-יריה, קרוב אל מתנה האויב, והטיל דימורליזציה באנשיו במדה כזו שכתתו הצליחה «לסלק» את האויב בנקל. אז נעצרה כתה אחרת שלו ליד שתי מכונות-יריה שהיו בתוך בית. הוא נכנס פנימה וזרק פצצה דרך חלון. השמיד את אנשי מכונת-היריה האחת וחייילים אחרים, ואילו מכונת היריה השניה שותקה באש כתתו. במקרה השלישי התקרב בוהילה כדי 15 ירד מעמדת מכונת-היריה והרג את אנשיה ברימון. כאשר נסוגה הפלוגה ממלמה הוא עזר להוציא פצוץ כשאר ניתכת סביבו, ובסיועו של קצין שני אסף עוד אנשים ויחד הוציאו פצועים. ואז נשלח להביא פלוגה שנותקה. בלויית קורפורל עבר למעלה מ-600 ירד דרך שטח אויב, הרג בדרכו שני גרמנים, מצא את הפלוגה והביאה חזרה לעמדה החדשה של הבטליון. אילמלא פעולה זו היתה הפלוגה מנותקת לחלוטין. במשך הימים הבאים חפסה מחלקתו עמדה מגולה על מדרונים תלולים והיתה נתונה תחת אש בלתי-פוסקת. הקצין אפהם נפגע בפגז מרגמה, ונפצע קשה מאחורי הכתף השמאלית בריסים שרפגל ממרגמה אחרת. מבלי להתחשב בפצעיו נשאר בתפקידו. וכן נפגעה רגלו בכדור. ליד גלסט, ב-25 במאי, הותקפה מחלקתו קשה ואש חזקה של מכונות יריה ומרגמות ניתכה עליה. בשעה שמחלקתו נתעכבה תחת כסוי של רכס הרים, צעד הקצין אפהם לפנים. סייר את האויב והצעיד את המחלקה קדימה לאחר שהגרמנים התקרמו. הם השמידו למעלה מארבעים גרמנים באש וברימונים ואילצו את יתרם לסגת חזרה. משנצטווה מחלקתו לסגת שלח אותה חזרה תחת פיקוד של סרג'נט המחלקה, והוא עצמו הזהיר חיילות אחתים מסכנת ניתוק. כאשר פתחו עליו שני גרמנים באש, נפל לארץ והתחפש כמת. ואחר כך נחל לתוך העמדה, ומאחר שיכול היה להשתמש רק בזרוע אחת השעין את רובהו בין שני ענפי עץ, וכשהגרמנים התקרבו הרג את שניהם. השני פגע בלוע הקנה ממש בנפלו.

ושוב, ב-30 במאי, ליד ספקיה, הוטל על מחלקתו לקדם את פני חלק מצבא האויב שהתקדם במורד עמק צר על מנת להתקרב אל מפקדת הצבא. למרות היותו במצב של

\* מתוך הספר: «Anzac into Battle».

אפיסת כחות טיפס על גבעה תלולה מערבית לעמק. ערך את אנשיו בעמדה על המדרון הצופה את פני העמק, ובעצמו עלה על ראש הגבעה ואתו מקלע ברן ושני רובאים. על-ידי טקטיקה נבונה אילץ את האויב שיגלה את עצמו, ומתוך טות של 300 ירדים ירה ב-22 מהם ואילץ את יתרם להתפזר בבהלה. במשך כל הפעולות הללו סבל ממחלת הדיוזנטריה ולא יכול היה לאכול אלא מעט מאד. זולת מה שהיה פצוע ונחבל.

את אותן התכונות המצוינות והבולטות של כושר מנהיגות, יוזמה, אימון, כושר-התמדה וסבל גילה גם הסרג'נט הלם, מראשית הקרב ב-22 במאי ועד ה-28 במאי, יום בו נפצע. על הרמות הצופות פני שדה-התעופה במלמה הולך הוא, ב-20 וב-21 במאי קבוצות מאנשיו, מתוך העמדה הבריטית הקדמית, והשמיד קבוצות מאורגנות של האויב שקנו לעצמן אחיזה לפני עמדות בנות הברית, ואשר קיימו משם אש כבדה מרובים, מכונות-יריה ומרגמות שפגעה בעמדות-ההגנה. צלפים רבים בשטח זה כווננו אל הסרג'נט הלם עצמו; מספר ההרגים כאן עלה ל-130. בימים ה-22, 23, 24 היה הסרג'נט הלם יוצא לבדו, או בלוית אחד או שנים מאנשיו, ומשמיד את צלפי האויב. ב-25 במאי, כאשר חזר והצטרף לבטליון שלו, פתחה היחידה הזאת בהתקפת נגד על הכפר גלטוס. התקפה זו נעצרה באופן חלקי על ידי קבוצה גדולה מאנשי האויב שהחזיקו בכית הספר, ואשר משם הם גרמו אבדות קשות לצבאות הברית. הסרג'נט יצא לבדו לפנים, הטיל רימונים לתוך בהיס וגרם לדיואורגניזציה של האויב במדה, שההתקפה הנגדית יכלה להמשיך בהצלחה.

ב-27 במאי, כאשר החזיקו צבאות הברית בקו הגנה ליד מפרץ סודה בשעת הנסיגה הסופית, ירו עלינו חמשה מצלפי האויב מתוך עמדה בצלע הגבעה שצפתה על פני האגף של קו הבטליון. הסרג'נט הלם התנדב לספל במצב, וחיבל והרג את הצלפים. במשך היום המשיך בהצלחה בפעולה דומה לזו.

ב-28 במאי, ליד סטילוס, כאשר הטילה מרגמה כבדה של האויב פגזים על רכס הרים חשוב מאד, שבטליון של חיל-המאסף שלנו החזיק בו, וגרמה לאבדות רבות, חדר הסרג'נט הלם מתוך יומה אישית לקוי האויב, הרג את אנשיה של מרגמה אחת מהארבע, שיתק את המרגמה, ובדרך זה סייע באופן ממשי לנסיגתו של הגוף העיקרי של הצבא מסטילוס. משם הוא עבר לאגף השמאלי והרג שלושה צלפים אשר הטרירו לחיל המאסף. על-ידי זה הגיע מספר צלפי האויב שהתנגב אליהם והרגם ל-33. זמן קצר לאחר זה נפצע הסרג'נט קשה בכתפו, בזמן שהתנגב אל צלף אחר. כאשר נצטוו לעבור לחיל המאסף, כיוון, למרות פצעו, את התנועה תחת אש האויב, ואירגן חיילים שנתפזרו מיחידות שונות לכחות.

סרג'נט עברי

## שמונה שעות בשבי צנחנים

בשעה שהתחוללו המאורעות נמצאתי לא בסלוגה, כי אם כבית-החולים הגדול אשר עמד בין מלמה וקנאה. לא בשל אחד הפצעים הרומנטיים, המשוים-ארשת גבורה נאה כל-כך לבעליהם בתמונות שבעתונים המצויירים – המצח השזוף עטוף תחבושת לבנה, או הזרוע הנקובה ביריה נחונה בעניבה שחורה אלגנטית – כי אם בשל אותה המחלה שאין בה משום גבורה כלל וכלל, אלא שהיא מתשת מאוד את האנשים בחזית, זו הדיוזנטריה. כבר דומה הייתי לצל שלי עצמי בשעה שהרופא שלחני לשם ממקום בו הקימונו ביצורים. כבית-החולים תש כוחי עוד יותר. נטלו ממני את גסקי וחפצי, נתנו לי חליפת בית-חולים ומיטה, ואחרי כן לא קבלתי במשך שבוע תמים דבר, בלתי אם תרופת-שלשול איומה ארבע פעמים ביום ולפעמים בוליון קלוש. יש בזה כדי להחליש מאד את האדם.

בינתיים התחילה ההתקפה על האי. סבורים היינו כי בית-החולים אינו עלול לשמש מטרה ונשארגו שוכבים במיטותינו. ואולם יום אחד פגעו אנגלים במטוס גרמני, וזה אנוס